

[Hanne Andersen]

den samme historiske hukommelse og var lige så glad for den gode idé, som Helveg Petersen fik dengang.

At være neutral fra statens side i forhold til tilskuddet betyder enten, at billetprisen sættes op, at det gøres dyrere for den enkelte at gå i teatret med den risiko, der er indbygget i det, eller at hvis teatrene, som ministeren siger selv må beslutte, holder priserne neutrale i forhold til det, vi kender i dag, at der så mangler penge, og at de så skal findes et andet sted. Derfor får det i hvert fald indflydelse på den økonomi, teatrene har, når de skal lave teaterforestillinger. Det er som sagt ikke bare historisk betinget, at vi synes, abonnementsordningen fortsat skal være et godt tilbud til teatergængerne, men er først og fremmest for at tilskynde endnu flere til at gå i teatret. Vi ser gerne, at det bliver til endnu bedre vilkår end dem, vi kender, men vi vil meget gerne arbejde for, at vilkårene i hvert fald ikke bliver ringere.

Kulturministeren (Ole Vig Jensen):

Fru Hanne Andersens ønske om, at teatret skulle blive til glæde for en større kreds af danske borgere, deler jeg selvfølgelig helt. Det skal der ikke være nogen tvivl om. Det mener jeg også at dette forslag kan medvirke til.

Når det gælder abonnementsordningen, må jeg alligevel sige til fru Hanne Andersen, som her glædeligt erindrer den tidligere radikale kulturminister for at fremme en sådan ordning, at vi bevarer den jo. Vi bevarer en abonnementsordning, der fortsat netop har det formål, som fru Hanne Andersen selv synes er væsentligt. Det eneste, vi gør, er, at vi begrænser det samlede beløb beskedent. De beregninger, vi havde lavet i det oprindelige forslag, hvor vi fastholdt den eksisterende ordning, men skar 4½ mio. kr., medførte for de billigste billetter en forøgelse på 3 kr. og for de dyreste billetter på ca. 10 kr. Det kan man altså ikke sige skulle være ødelæggende for teaterlivet i Danmark.

Jeg vil gerne fremhæve, at det er, når vi har rokeret lidt på nogle af disse delbeløb og altså også abonnementsordningen, for at fremme nogle ting, vi har syntes var ønskeligt at få fremmet: en styrkelse af det turnerende teater, en styrkelse af uddannelserne, af danseteatret og amatørteatret. Det er ganske rimelige og gode formål for en sådan beskeden konvertering.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 114:

Forslag til lov om ændring af lov om folkebiblioteker m.v.

Af kulturministeren (Ole Vig Jensen).
(Fremsat 28/12 89).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Qvist Jørgensen (S):

Vi betragter lovforslaget som en helt naturlig og i øvrigt også nødvendig konsekvens af ændringerne i folkeskoleloven, som vi naturligvis står bag.

I det hurtige udvalgsarbejde, som vi hermed giver tilsagn om at ville medvirke i, vil vi sikre, at der ikke er sket eller vil ske glidninger i forhold til skolelederens nuværende kompetence. Vor opgave må naturligvis være at sikre, at den direkte mulighed for forsvar af og argumentation for påtænkt anskaffelse bevares hos den, der skal bruge materialet, således som det er i dag.

Jeg vil heller ikke undlade at nævne, at vi naturligvis vil sikre, at det præciseres ganske tydeligt, hvilke forsøgsinitiativer der kan medføre undladelse af opfyldelse af de almindelige bestemmelser. Vi vil være parat til, hvis ikke vi allerede i dag kan få ministerens svar på disse to spørgsmål, at stille de spørgsmål meget hurtigt og også håbe på en hurtig besvarelse, således at vi, som jeg var inde på før, kan få den hurtige udvalgsbehandling og den hurtige vedtagelse, som jeg forventer.

Alt i alt anbefaler vi forslaget.

Pia Christmas-Møller (KF):

Da mit partis ordfører, fru Eva Møller, ikke kan være til stede, skal jeg på Det Konservative Folkepartis vegne sige, at vi kan tiltræde lovforslaget.

To af de tre bestemmelser i § 1 drejer sig udelukkende om rent tekniske konsekvensændringer, der følger af ændringerne i folkeskoleloven, som vi stemte for. Den tredje bestemmelse giver mulighed for, at vi kan lade det udviklingsprogram, der kører med folkeskolen som lokalt kulturcentrum, omfatte en række spændende forsøg, som vi gerne ser afprøvet.

Vi skal derfor anbefale forslaget og en positiv udvalgsbehandling.

Ingerlise Koefoed (SF):

Som det er blevet sagt af de to forrige ordførere, er en del af dette forslag en konsekvensrettelser i forhold til den nye skolestyrelseslov. Selv om vi ikke har været så forfærdelig glade for den nye skolestyrelseslov, er det klart, at vi godkender, at det nu bliver skolebestyrelserne, der efter forslag fra skolens leder skal godkende anskaffelse af materialer i stedet for som før skolenævnet.

Det andet forslag – om dispensation fra reglerne om skolebibliotekers indretning – har til hensigt at gøre det muligt for kommunerne at gøre forsøg med at bruge skolebibliotekerne anderledes end hidtil de steder, hvor skolen fungerer som kulturcenter. Det har der været mange diskussioner om, f.eks. om at udvide åbningstiderne, at gøre skolebibliotekerne tilgængelige for alle, der bruger kulturcentrene, at sammenlægge børne- og skolebiblioteksvirkomheden på nogle skoler og lade skolebiblioteket fungere som bibliotek for alle beboere i området. Det lyder alt sammen ganske spændende.

Men sådan som forslaget er formuleret, er det ikke helt tilfredsstillende, for jeg mener, at man ikke kan opretholde bestemmelsen om, at det er skolebestyrelsen, der skal godkende materialerne i skolebiblioteket i det tilfælde, hvor man åbner skolebiblioteket for andre end skolens elever og lærere. Et folkebibliotek har som øverste materialevalgsmyndighed kommunalbestyrelsen, og bibliotekarerne foretager materialevalget på grundlag af en bemyndigelse fra kommunalbestyrelsen og under ansvar over for den.

Et offentligt bibliotek, som der altså bliver tale om i forsøg, hvor man lægger et skolebibliotek og et folkebibliotek eller et skolebibliotek og folkebibliotekets børneafdeling sammen, kan ikke være underlagt en bestemt befolkningsgruppes beslutningsmyndighed, som det vil være tilfældet, hvis man laver et fælles børne- og skolebibliotek eller et fælles skole- og folkebibliotek. Det kan ikke være rigtigt, at det tilfældigvis er forældrene til de børn, som går i skolen, der skal have beslutningen om, hvilke materialer der skal være til rådighed for kulturcentrets besøgende eller hele befolkningen i lokalområdet.

Der åbner sig selvfølgelig også andre problemer i forbindelse med forsøg med skolebiblioteket, og dem må man diskutere i de kommuner, som det drejer sig om. Hvem skal f.eks. være personalet på den nye form for fællesbiblioteker? Hvem skal have den overordnede ledelse? Hvilke efteruddannelseskurser vil det kræve, for at såvel folkebibliotekarere som skolebibliotekarere kan fungere tilfredsstillende i et bibliotek, der er åbent både for skolens elever og lærere og for andre befolkningsgrupper?

Jeg mener altså, at man ved nogle forsøg også vil være nødt til at dispensere fra bestemmelsen om skolebestyrelsens ansvar over for materialevalg.

Povl Brøndsted (V):

Fru Ingerlise Koefoed brugte udtrykket »tilfældigvis forældrene«. Jeg synes ærlig talt, at den tilfældighed er ret stabil, og det er ganske naturligt og rimeligt, når vi nu har fået den nye skolestyrelseslov, hvor forældrene får en meget større indflydelse, at de også får medbestemmelse vedrørende skolebiblioteket. Derfor synes jeg ikke, det er nogen tilfældighed, for børnene går da i hvert fald i skole i 10 år, og hvis man har to børn, kan man være medindflydende på skolen i 15 år, hvis det skulle være. Jeg synes, det giver stabilitet.

Vi hilser selvfølgelig, som vi hilste den nye skolestyrelseslov, også de konsekvenser, den får på biblioteksområdet, særdeles velkommen.

Jeg synes også, at den anden del af lovforslaget med en åbning for den nytænkning i biblioteksstrukturen er ganske rimelig og naturlig. Jeg vil ikke sige, at jeg måske 100 pct. synes, det er en god idé, hvis man gør det, men jeg synes, det er en god idé, at man prøver at se, om de to

[Povl Brøndsted]

biblioteksformer, der henvender sig til det samme lånepublikum, kan fungere på en anden måde. Jeg er da særdeles tilfreds med, at det også er muligt for forældre at være med til både at bestemme, men også at observere, om ordningen er god. Det er dog dem, der har mest kontakt med det lånende publikum i såvel folkebibliotekets børnebibliotek som skolebiblioteket, og derfor synes jeg, ministeren skal have tak for den måde, han har udformet dette konsekvensforslag på. Vi er tilfredse med det.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg tænkte nok, at hr. Povl Brøndsted ikke har forstået et levende suk af, hvad det var, jeg sagde heroppe.

Jeg har ikke sagt, at det ikke er rimeligt, at skolebestyrelsen, forældrene, har indflydelse på materialevalget til skolebiblioteket. Hr. Povl Brøndsted har selv været deltidsbibliotekar, så vidt jeg ved. Ville hr. Povl Brøndsted have syntes, det var rigtigt, fordi deltidsbiblioteket lå i en skole, at det var forældrene, der skulle bestemme, hvilke bøger der kunne stilles til rådighed for befolkningen i deltidsområdet? Det er det, jeg taler om. Det er det tilfælde, hvor man forsøgsmæssigt eller evigt vil sammenlægge et skolebibliotek og en børnebiblioteksafdeling, et skolebibliotek og et folkebibliotek. Her kan det ikke være det udvalg af befolkningen, der har børn i den skole, der skal bestemme, hvad de voksne mennesker, der kommer i biblioteket uden for skoletiden, må få stillet til rådighed af materialer. Det var det, jeg sagde. Jeg sagde ikke, at forældre ikke har lov til at være med til at bestemme, hvad deres børn skal læse.

(Kort bemærkning).

Povl Brøndsted (V):

Jeg har egentlig altid gerne villet have en bestyrelse i bibliotekerne af brugere. Jeg synes, at forældrekredsen, altså det, fru Ingerlise Koefoed kalder den tilfældige kreds, givetvis også er folk, der har en biblioteksinteresse. Derfor har jeg slet ikke noget imod, at de har medindflydelse, men jeg anser det for helt givet, at de først og fremmest vil bruge deres medindflydelse i forbindelse med børnebiblioteksområdet og skolebiblioteksområdet. Det er jo det, der er tale om i forbindelse med forslaget her.

Derfor vil jeg være helt afslappet, om de fik lidt større beføjelser i biblioteksverdenen i øvrigt, fordi jeg synes, det ville være en god ting, at biblioteker havde en brugerkreds, der ligesom var med til at drøfte med fagpersonalet, hvad det er for ting, man gerne vil have biblioteket skal repræsentere.

Pia Dahl (FP):

Det er en helt naturlig ting, at det nu er skolebestyrelserne, der skal godkende anskaffelse af materialer til skolebiblioteket. Fremskridtspartiet stemte for loven om at oprette skolebestyrelser. Vi er også positive over for denne konsekvens.

Med hensyn til folkeskolens udviklingsprogram skal jeg ikke undlade at gøre opmærksom på, at vi i Fremskridtspartiet gerne så, at folkeskoleloven blev revideret så hurtigt som muligt, og også uanset om man havde afsluttet disse forskellige udviklingsprogrammer.

Naturligvis mener vi, som hr. Povl Brøndsted også sagde, at kan man spare nogle penge ved et samarbejde mellem folkebiblioteker og skolebiblioteker, er Fremskridtspartiet da også positivt indstillet over for det.

Vi ser positivt på L 114.

Marianne Jelved (RV):

Det Radikale Venstre kan også tilslutte sig dette lovforslag. Jeg synes, det er vigtigt, at der gives mulighed for forsøgsvirksomhed omkring skolebiblioteket og andre bibliotekstyper og skolen i øvrigt som lokalt kulturcenter.

Hvis der under udvalgsarbejdet viser sig nuancer, problemer, ting, der ikke har været forudsat i fremsættelsen af lovforslaget, mener jeg, det skal opklares hurtigt. Jeg håber faktisk, at det bliver en hurtig udvalgsbehandling.

Jeg ser også det problem, som fru Ingerlise Koefoed har gjort rede for, vedrørende skolebestyrelsens kompetence, hvis skolebiblioteket bliver lig med folkebiblioteket, eller hvis skolebiblioteket bliver lig med børnebiblioteket. Det gør jeg bl.a., fordi jeg synes, vi i det sidste tilfælde bør overveje, om vi taber noget i det, jeg kalder den glidende overgang mellem brug af børnebibliotek, ungdomsbibliotek og voksenbibliotek. Det er en af fortjenesterne ved folkebiblioteket, som vi kender det i dag, at det har alle aldersgrupper inden for sine rammer. Det bør man drøfte, og det er ikke det, dette lovforslag

[Marianne Jelved]

umiddelbart lægger op til, så jeg synes ikke, der er grund til, at man i øvrigt bruger megen tid til at male problemer på væggen.

Hvis vi skal indføre brugerstyrelse af bibliotekerne, sådan som hr. Povel Brøndsted i hvert fald antydede at Venstre kunne gå ind for, mener jeg, at der skal være flere end kun forældre-kredsen i et enkelt skoledistrikt – det har jeg selv lokalpolitisk arbejdet for at man kunne få en forsøgsordning med – der er med til at afgøre den brugerindflydelse, der skal være på et bibliotek.

Nu er der opregnet en hel række problemstillinger, som nok ligger langt ud over, hvad der har været baggrunden for selve lovforslaget, og derfor vil jeg gerne understrege, at det nu drejer sig om at give tilladelse til at gøre nogle forsøg; lad os være åbne over for det og så prøve at løse de problemer, som opstår undervejs.

Addi Andersen (CD):

Da vor ordfører i denne sag stadig er til møde i Jylland, skal jeg bare fremføre, at CD kan støtte forslaget, eftersom det er konsekvensændringer som følge af allerede vedtagne beslutninger om folkeskolen.

Lysholm Christensen (KRF):

Det er som sagt blot en konsekvensændring af skolestyrelsesloven, og da Kristeligt Folkeparti medvirkede til gennemførelse af skolestyrelsesloven, vil vi naturligvis også medvirke til gennemførelse af disse mindre ændringer. Jeg skal blot lige nævne, at også vi bl.a. af ressourcemæssige grunde finder det naturligt at gennemføre forsøget med samarbejde mellem børne- og voksenbibliotek, men jeg kan da også, som andre ordførere har været inde på, se nogle problemer med hensyn til, hvem der skal bestemme på et sådant fælles bibliotek.

Men lad os nu åbne mulighed for nogle forsøg, og lad os så se på problemet senere; vi bør ikke nu fastlægge nærmere retningslinjer på området, men blot være opmærksom på, at der måske er et problem, der skal løses på længere sigt.

Vi medvirker gerne til en hurtig gennemførelse af dette lovforslag.

Kulturministeren (Ole Vig Jensen):

Også her skal jeg takke ordførerne for en positiv holdning til forslaget. De muligt uafklare-

de spørgsmål, som er rejst, vil jeg tro vi forholdsvis hurtigt kan få belyst og klaret af, sådan at det også var muligt at imødekomme ønsket om, at vi får dette lovforslag hurtigt igennem Tinget.

Den del af lovforslaget, som knytter sig til konsekvensændringer i forhold til folkeskoleloven, er vel forholdsvis enkel, idet det drejer sig om at skabe overensstemmelse mellem de to love, sådan at der er den nødvendige sammenhæng.

Når det gælder den anden del af forslaget, som går ud på at åbne for forsøg, der gør det muligt at tilrettelægge mere fleksible skolebiblioteksordninger, herunder ved at fremme et samarbejde mellem folkebiblioteket og skolebiblioteket, er det formentlig ikke ukendt, at det er et meget stærkt ønske, især i kommunale kredse, og i Lotz II-betænkningen, der drejede sig om udgiftspres og styringsmuligheder, er det da også direkte foreslået, at man skulle åbne for en generel mulighed for at etablere et sådant samarbejde og overlade til kommunalbestyrelsen selv at beslutte, hvordan den ville indrette sin skolebiblioteksbetjening.

Jeg har den holdning, og regeringen har indtaget det standpunkt, at vi gennem forsøg vil se, hvordan vi kan hjælpe kommunerne til at sikre en bedre ressourceudnyttelse ved at åbne for et samarbejde mellem folkebiblioteker og skolebiblioteker, og det kan, som flere ordførere her har omtalt det, ske på forskellige måder, så det skal jeg ikke fordybe mig i.

Men i det problemkompleks, der er rejst vedrørende kompetencen, vil jeg gerne sige, at det er min opfattelse, at f.eks. valg af materialer i skolebiblioteket, der skal bruges til undervisning, eller tilsvarende materialer, som måtte befinde sig i folkebiblioteket, naturligvis må besluttes i overensstemmelse med lovens bestemmelser, og her er det skolebestyrelsen.

Men når det gælder anskaffelser til fritidsudlån, til fritidslæsning, kan man ikke lade det være afhængigt af skolebestyrelsen; det må ske i overensstemmelse med, hvad der i øvrigt er praksis i vore dage. Men netop fordi man også, som det nu er fremkommet her i dag, kan skabe nogle problemer, er det måske ikke så dårligt, at vi netop går forsøgsvejen for at se, hvordan vi kan etablere det, så det fungerer hensigtsmæssigt med henblik på fremtiden.

[Kulturministeren]

Det kan godt være, det kan skabe komplikationer, men jeg kan ikke se, at man ikke skulle kunne finde en måde at håndtere og administrere det på, så man kan fremme det ønske, der findes en række steder.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 49:

Forslag til folketingsbeslutning om en handlingsplan for en ungdomskontrakt med sikring af job og uddannelse til unge.

Af Pernille Forchhammer (S) m.fl.
(Fremsat 15/12 89).

Forslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Arbejdsministeren (Kirkegaard):**

Socialdemokratiets forslag er som bekendt en genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 86, som den 31. maj 1989 var til behandling her i Tinget.

Min forgænger i embedet sluttede dengang med at opfordre Socialdemokratiet til på ny at overveje, hvilke ændringer der skulle til i regeringens ungdomsydelsesforslag, suppleret med, hvilke erfaringer der skulle til i det videre arbejde, for at Socialdemokraterne kunne være med til at gennemføre regeringens forslag.

Nu nåede vi jo i foråret 1989 desværre alligevel ikke til enighed om en vedtagelse af ungdomsydelsesforslaget. Regeringen mener dog fortsat, at det er den rigtige vej at gå og har derfor også genfremsat dette forslag i denne folketingsssamling.

Selv om vi fra regeringens side allerede i foråret 1989 har tilkendegivet vore synspunkter i denne sag, kan der være grund til på ny at ride vores holdning op og redegøre for de initiativer, vi har taget i mellemtiden. Vi er fortsat enige med Socialdemokraterne i, at det er rigtigt at gå fra passiv til aktiv indsats, og vi er enige i princippet om, at vil man nyde, må man også yde. Det er netop med baggrund i disse holdninger, at den forstærkede indsats mod langvarig ledighed er gennemført og regeringens forslag om ungdomsydelse, lovforslag nr. L 62, er fremsat. Den måde, hvorpå det skal gøres, og først og fremmest omkostningerne herved kan dog, som det også fremgik af forårets debat, nok give anledning til en del diskussion.

Når man ser på de enkelte elementer i Socialdemokratiets forslag, er det iøjnefaldende, at der i vidt omfang er tale om gentagelser af tidligere perioders satsning på ekstraordinære aktiviteter. Erfaringerne hermed har efter regeringens opfattelse ikke været så entydigt gode, at de umiddelbart tåler en gentagelse – og slet ikke af henyn til de unge.

Hjørnестenen i regeringens arbejdsmarkeds- politik er fortsat den lokale og regionale forankring. Problemerne skal løses dér, hvor de opstår. Jeg skal i denne sammenhæng blot nævne det forslag til lov om kommunal beskæftigelsesindsats, lovforslag nr. L 52, som regeringen har fremsat i november 1989. Det er et forslag, som Socialdemokratiet i øvrigt burde kunne støtte, da der jo i Socialdemokratiets forslag lægges op til, at kommunerne skal have ansvaret for de aktiviteter, der kvalificerer til uddannelse eller job.

Efter Socialdemokratiets forslag skal ledige under 20 år først have et tilbud efter 3–5 måneder, dog således at der kan iværksættes aktiviteter for særligt svage unge på et tidligere tidspunkt. Efter regeringens forslag om ungdomsydelse skal de unge have et tilbud straks, når de henvender sig for at få kontanthjælp, og ikke først efter 3 måneder. Gives tilbudet først efter 3 måneder, tabes en del af hensigten med forslaget.

For de 20–29-årige kontanthjælpsmodtagere foreslår Socialdemokratiet, at de skal have samme rettigheder, som de forsikrede har efter ATB-loven, således at de får et tilbud inden 9–12 måneder, stadig væk således at der for særligt udsatte grupper kan sættes ind tidligere.